

اظهار نظر کارشناسی درباره:

« طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه انتخابات »

مقدمه

طرح فوق‌الذکر که در تاریخ ۱۳۹۷/۶/۱۳ اعلام وصول گردیده بود، نهایتاً در تاریخ ۱۳۹۸/۷/۱۵ به تصویب کمیسیون تخصصی مربوطه رسیده است. طرح مزبور در مقام احصای قوانین و احکام قانونی در حوزه انتخابات است که به صورت ضمنی نسخ شده و یا از حیث اجرا منتفی شده‌اند.

مخصوص سخن علنی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال چهارم

بررسی مصوبه کمیسیون

براساس بند «۴-۱» ماده (۳) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور، «تهیه پیشنهاد جهت نسخ قوانینی که موضوع آنها منتفی یا نسخ ضمنی شده و ارائه آن به هیئت رئیسه مجلس جهت طی مراحل قانونی» از جمله وظایف معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی در حوزه امور تنقیح قرار گرفته است. بر همین اساس نیز معاونت مزبور تاکنون اقدام به تهیه و ارائه پیشنهادهای متعددی در این حوزه نموده است که در حال طی مراحل قانونی جهت تبدیل شدن به قانون می‌باشد. بر این اساس همانگونه بند مذکور از ماده (۳) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور تصریح دارد، طرح حاضر که در واقع مبتنی بر پیشنهادات معاونت قوانین مجلس است، می‌بایست در دو حوزه قوانین نامعتبر در موضوعات مختلف را شناسایی نماید. یکی قوانینی که با اراده بعدی قانونگذار در قوانین بعدی و به صورت ضمنی نسخ گردیده‌اند و دیگری قوانینی که پس از اجرا موضوع آنها منتفی شده است. دسته اول اگرچه هیچگاه صراحتاً در قوانین بعدی نسخ نشده‌اند، لکن با توجه به تصویب قوانینی که مغایر این قوانین می‌باشد و یا جایگزین آنها شده‌اند، اراده قانونگذار بر نسخ آنها قرار گرفته است، هر چند به صورت صریح نسخ نشده‌اند.

شماره ثبت:

۴۶۲

شماره چاپ:

۱۷۹۲

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۱۱/۱

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفتر مطالعات

حقوقی

سایر دفاتر:

دفتر مطالعات

سیاسی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۷۰۴۴

تاریخ انتشار:

۱۳۹۹/۲/۲۲

اما دسته دوم ناظر به قوانینی است که هر چند قوانین بعدی، آنها را اعم از صریح و یا ضمنی نسخ ننموده است، لکن موضوع اجرای آنها منتفی شده است. به عنوان مثال لایحه قانونی انتخابات مجلس بررسی نهایی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸/۴/۷ با عنایت به اینکه موضوع آن یعنی انتخاب اعضا و نمایندگان مجلس بررسی نهایی قانون اساسی به پایان رسیده است، از حیث اجرا منتفی شده است و نیز مانند «لایحه قانونی اجازه انجام انتخابات شوراهای شهر در ۱۵۶ شهر مرکز شهرستان از مانده اعتبار صرفه‌جویی شده انتخابات مجلس بررسی نهایی قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸/۷/۱۹».

ملاحظه‌ای در خصوص طرح حاضر قابل ذکر است و آن اینکه عنوان طرح درباره «طرح تنقیح قوانین انتخاباتی کشور» است، اما برخی از موارد اشاره شده را نمی‌توان در زمره قوانین انتخاباتی به حساب آورد. مثلاً در ردیف ۳۱ تبصره ماده (۱) منتفی بودن لایحه قانونی تشکیل انجمن‌های ده و اصلاح امور اجتماعی و عمرانی دهات مصوب ۱۳۵۴/۸/۳ ناظر بر تعریف ده یا قریه است یا در ردیف ۳۸ مواد (۱)، (۲) و (۴) قانون شوراهای محلی مصوب ۱۳۵۸/۴/۲ ناظر بر تشکیل شوراهای بخش و شهرستان است. فارغ از ملاحظه مذکور با بررسی مصوبه کمیسیون این‌گونه به نظر می‌رسد که مفاد و احکام پیشنهادی جهت اعلام عدم اعتبار آنها فاقد ایراد مشخصی از حیث حقوقی می‌باشد و لذا تصویب آن فاقد ایراد است.

نتیجه‌گیری

با عنایت به توضیحات فوق، طرح حاضر در راستای تحقق وظیفه معاونت قوانین مجلس در حوزه تنقیح قوانین می‌باشد و با توجه به مفاد ارائه شده، تصویب آن فاقد ایراد است.

